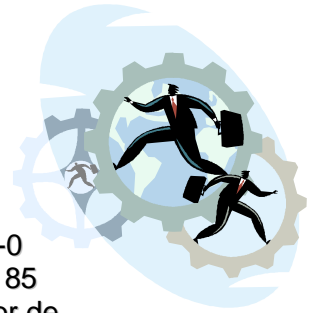

Consultor
start up

Kleemannstraße 14
D-93413 Cham
Tel.: 0 99 71 / 85 78-0
Fax: 0 99 71 / 80 19 85
eMail: info@consultor.de
home: www.consultor.eu

Cham, **Marzec 2007**

Podatki - Prawo List informacyjny dla franczyzodawców i franczyzobiorców

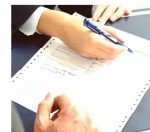
Szanowni Państwo!

Trybunał Federalny: Wątpliwości co do skuteczności umowy dystrybucyjnej o 10 letnim okresie ważności

Orzeczenie Trybunału Federalnego z dnia 11.01.2006, VIII ZR 396/06, jest powodem by szczegółowo zająć się w tym liście informacyjnym okresem ważności umów franczyzowych.

Od pewnego czasu dyskutuje się w lekturach prawa franczyzowego, w jakiej skali dopuszczalne są uzgodnienia stałych okresów ważności umów franczyzowych.

1. Ogólne informacje o okresie trwania umowy

W kształtowaniu umów szczególną rolę przyjmują regulacje okresu trwania umowy..

W zasadzie umowy franczyzowe mogą być zawiera zarówno na czas określony jak i nieokreślony.

W praktyce umowy franczyzowe zawierane są na czas określony, ponieważ tylko umowa o określonym czasie ważności daje tak franczyzodawcy jak i franczyzobiorcy bezpieczeństwo planowania.

Franczyzobiorcy chcą być pewni tego, że ich **początkowe inwestycje zamortyzują w czasie trwania umowy franczyzowej.**

Z drugiej strony franczyzodawcy podczas zawierania umowy franczyzowej zależy głównie na tym, by jego **przedświadczenia mogły zostać zamortyzowane poprzez stałe opłaty franczyzowe w przewidzianym okresie trwania** takiej umowy.

Najczęściej czas trwania umowy franczyzy zostanie ustalony na okres od 3 do 10 lat, zastrzegając sobie prawo automatycznego przedłużenia poprzez franczyzobiorcę.

2. Granice maksymalne / minimalne

W przypadku, gdy umowa franczyzowa została zawarta na czas określony, muszą zostać zachowane podstawy dotyczące granic minimalnych / maksymalnych narzuconych przez judykaturę, gdyż powszechnie obowiązuje reguła – nadmiernie wydłużony okres wiążący franczyzobiorcę z franczyzodawcą jest nieważny.

Okres trwania podlega granicy maksymalnej i minimalnej i jest niezależny od **rodzaju systemu franczyzy, życzeń i woli uczestników** oraz od **wysokości inwestycji franczyzobiorcy.**

a) Minimalny okres trwania

Przy określaniu okresu trwania umowy należy uwzględnić przede wszystkim **początkowe inwestycje franczyzobiorcy**, ponieważ z reguły to jemu należy dać możliwość zamortyzowania znacznych inwestycji.

Ponadto leży w interesie franczyzobiorcy, by po przejęciu franczyzy, możliwie **jaknajdłużej ciągnąć korzyści z wniesionych inwestycji i z własnej pracy.**

Podczas ustalania minimalnego okresu trwania umowy oprócz możliwości zamortyzowania franczyzobiorcy swoich inwestycji, należy przede wszystkim wziąć pod uwagę nakaz **równouprawnienia przepisu § 20 ust. 1 GWB**, który zmusza franczyzodawcę do ustalania takich samych minimalnych okresów ważności dla wszystkich franczyzobiorców.

Poza tym, uwzględnić należy, że franczyzobiorca otrzyma środki Niemieckiego Banku Kompensacyjnego tylko wtedy, gdy w umowie franczyzowej ustalony został minimum 10-letni okres trwania umowy, lub 5-cio letni z 5-letnią opcją przedłużenia.

b) Maksymalny okres trwania

W związku z faktem, że franczyzobiorcy mają z reguły w interesie jaknajdłuższy okres trwania współpracy, w celu zamortyzowania inwestycji początkowych, wydaje się na pierwszy rzut oka zadziwiające, że dyskutowane są nie tylko okresy minimalne ale też maksymalne.

aa)

Przy ustalaniu maksymalnego czasu trwania, musi zostać przede wszystkim uwzględnione, że **franczyzobiorca poprzez zbyt długi okres zależności mocą umowy, nie jest w nadmiernym stopniu ograniczony w swojej wolności przedsiębiorczej.**

Ze względu na adekwatność granicy maksymalnej okresu trwania umowy franczyzowej, obok regulacji ustawowych w przepisach **§§ 307 ust.. 1 jak i 138 BGB** należy uwzględnić również maksymalny czas z przepisu **Art. 4 lit. A Rozporządzenia w sprawie wyłączenia określonych porozumień wertykalnych**

bb)

Przede wszystkim w zakresie stosowania Rozporządzenia UE w sprawie wyłączenia określonych porozumień wertykalnych w dziedzinie dystrybucji, należy uwzględnić, że umowny zakaz konkurencji jest dopuszczalny tylko pod warunkami wymaganymi prawnymi, jeśli ten ograniczony jest na 5 lat w danej umowie.

W razie gdy powyższe wymogi nie są spełnione, a umowa franczyzowa została zawarta na okres dłuższy niż 5 lat, zakaz konkurencji jest nieważny i franczyzobiorca może mimo dalszego obowiązywania umowy franczyzowej, podjąć działalność konkurencyjną.

W tych przypadkach dla franczyzodawcy poleca się ustalenie 5-letniego okresu trwania umowy.

Wyjątek występuje, jeśli na franczyzobiorcę przeszedł istotny know-how. Zostało to również dosłownie podkreślone w Cyfrze 157 wytycznej Komisji Wspólnot Europejskich.

Jeśli ze strony franczyzodawcy zostanie przekazane istotne know-how na franczyzobiorcę, dopuszczalne jest ustalenie w umowie franczyzowej, zawartej na okres większy niż 5 lat, dłuższego zakazu konkurencji.

cc)

Częściowo dyskutuje się o tym, czy maksymalny okres trwania umowy nie wynosi się z przepisu § 624 ust. 1 BGB.

W § 624 BGB wyszczególnia się, że w stosunkach pracy z umowy cywilnoprawnej, dłuższych niż 5 lat, zobowiązany ma prawo po 5 latach, zerwać umowę z 6-0 miesięcznym okresem wypowiedzenia.

W każdym razie wchodzi w grę analogiczne zastosowanie § 624 ust. 1 BGB, jednakże tylko w takich przypadkach, gdzie umowa franczyzowa zarówno ze strony franczyzobiorcy jak i ze strony franczyzodawcy zawiera elementy cywilnoprawnej umowy o pracę.

W związku z tym, że te założenie występuje w nielicznych umowach franczyzowych, prawo do wypowiedzenia umowy z § 624 BGB rzadko znajduje zastosowanie.

3. Uwzględnienie założeń judykatury

Jeśli chodzi o maksymalną granicę okresu trwania umowy franczyzowej, wiele pozostaje niejasne.

W pewnym stopniu utwierdzone jest orzecznictwo prawne, które wedle § 138 BGB stwierdza z reguły nieważność umowy zawartej na okres dłuższy niż 20 lat.

W ostatnim czasie, dyskusje co do ważności prowadzone są już przy granicy przekraczającej 10 lat.

Okres dłuższy niż 10 lat może być nieodpowiedni, jeśli franczyzobiorca **nie otrzymuje od franczyzodawcy adekwatnych świadczeń**, lub **nie może osiągnąć należytych zysków**.

Kiedy okres ten można uznać za nieodpowiedni, jest jednak zależny od konkretnych przypadków.

W związku z powyższym, Trybunał Federalny przytoczył na marginesie **wyroku z dnia 11.01.2006**, że **zawarcie umowy z 10-letnim okresem trwania w danym przypadku umowy stacji benzynowej, można uznać za wątpliwe**.

Zgodnie z orzecznictwem Trybunału Federalnego, stosowność długotrwałego związku mocą umowy, **zależy od wyważonego stosunku między poczynionymi inwestycjami franczyzobiorcy na początku stosunku umownego, a świadczeniami franczyzodawcy**.

Podobnie uznał sąd okręgowy w Karlsruhe w swoim rozporządzeniu z 12.12.2001 10-o letni okres trwania umowy za nieważny.

Podsumowując można powiedzieć - przy ustalaniu okresu trwania umowy należy z reguły uwzględnić, że franczyzobiorca będzie chciał zamortyzować swoje inwestycje początkowe.

4. Dalsze regulacje umowne związane z okresem trwania umowy

Jeśli w umowie franczyzowej został uregulowany konkretny okres trwania, poleca się umieścić w umowie franczyzy, dosłownie zasadę, czy **po okresie trwania umowy następuje przedłużenie franczyzy**, lub też ,czy stosunek umowny nie przekształca się **w umowę na czas nieokreślony**, która może być wypowiedziana przez franczyzobiorcę w ramach ustawowego okresu wypowiedzenia.

Istnieje również opcja, udostępnienia w umowie franczyzowej, **możliwości przedłużenia przez franczyzobiorcę umowy**, po okresie jej trwania.

Bez wcześniejszego uregulowania w umowie, franczyzobiorca nie ma jednak roszczeń co do przedłużenia umowy franczyzowej, po okresie jej regularnego trwania.

W przypadku, gdzie z reguły, ustalony zostaje **stały okres trwania** w umowie, **wypowiedzenie zgodnie z ustawowymi okresami wypowiedzenia, przed końcem okresu trwania umowy wykluczone.**

Oczywiście pozostawia się franczyzobiorcy możliwość **przedwczesnego zakończenia** umowy franczyzowej. .

Istnieją wyłączenie następujące opcje takiegoż zakończenia:

- **Nieważność całkowitej umowy franczyzowej za sprawą nieważności poszczególnych klauzul**
- **Odwołanie oświadczenia woli skierowanego na zawarcie umowy franczyzowej wedle przepisów §§ 355,505 BGB**
- **Zaprzeczenie oświadczenia woli skierowanego na zawarcie umowy franczyzowej za sprawą podstępного wprowadzenia w błąd, wedle § 123 BGB**
- **Zawarcie umowy rozwiązującej stosunek prawny pomiędzy franczyzobiorcą a franczyzodawcą**

- **Wypowiedzenie nadzwyczajne ze skutkiem natychmiastowym z ważnego powodu**

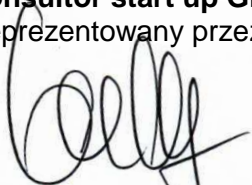
Ze względu na brak przewidzianych wygranych po otwarciu swojego zakładu, franczyzobiorca ma **prawo do wnioskowania odstąpienia od umowy franczyzowej**.

W takich przypadkach obie strony nie mają zazwyczaj interesów w dalszej współpracy na mocy umowy franczyzowej; franczyzobiorca chciałby uniknąć ciągłym stratom finansowym, podczas gdy franczyzodawca chciałby obsadzić dane stanowisko bardziej sukcesywnym franczyzobiorcą i poprzez to zminimalizować utratę swojej renomy.

Należy tutaj jednak uwzględnić, że **jednostronne prawo do odstąpienia od umowy franczyzowej franczyzodawcy, bez wcześniejszego wniosku franczyzobiorcy stanowi niestosowną krzywdę, gdyż mogłoby to zagrozić inwestycjom franczyzobiorcy, a więc jest niedopuszczalne**.

W razie pytań jesteśmy zawsze do Państwa dyspozycji!

Z wyrazami szacunku
Consultor start up GmbH
Reprezentowany przez

Mecenas Christian Geiling, MBA